

ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ “ХРИСТО БОТЕВ”- гр. РАКОВСКИ

✉ 4150, гр.Раковски, ул. “Петър Богдан” № 48,

☎ 0884044334 – Директор; 0884010340 – Зам.-директор УД; 0884768588 – Зам.-директор АСД
тел. 03151/2108; ЗАС – 0884870308; Гл. счетоводител - 0885721440

e-mail: oubotev@oubotev.bg

УТВЪРДИЛ:

Кремена Алексиева

Директор на ОУ „Христо Ботев”

гр. Раковски

ЕТИЧЕН КОДЕКС НА УЧИЛИЩНАТА ОБЩНОСТ ПРИ ОУ „ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ“ - ГРАД РАКОВСКИ

ВЪВЕДЕНИЕ

Етичният кодекс е разработен на основание чл. 175 от ЗПУО, приет е на редовно заседание на Педагогическия съвет с Протокол №11/14.09.2022г. и е утвърден със заповед №1188/14.09.2022г. на Директора на училището и представя стандартите за етично поведение на работещите с деца в сферата на образованието

Училището е място, където се изгражда сплотена училищна общност на ученици, учители, служители и родители. Тази общност постига много повече на принципа на общото действие, като подпомага и допълва личните усилия на всеки. Всички членове на общността се отнасят с уважение помежду си и си помагат за постигането на една обща цел – по-добро образование.

I. ОБХВАТ НА КОДЕКСА

Етичните правила в този кодекс са приложени за работещите в ОУ „Христо Ботев” съобразно Закона за предучилищното и училищното образование и се отнасят до:

- Отношенията между учители и ученици;
- Учители и помощен персонал;
- Учителите;
- Работещите в училището и родителите;
- Права и задължения на учителя, определени с ЗПУО и Етичен кодекс за работа с деца.

II. ЦЕЛИ НА КОДЕКСА

Етичният кодекс има за цел да:

- Да представят основните ценности и принципи, които работещите с деца трябва да знаят и спазват в своята практика;
- Да утвърдят волята и стремежа на работещите с деца за етичност в практическата им дейност;
- Да насочват поведението и подпомагат работещите с деца в решаването на етични дилеми, които срещат в своята практика;
- Да очертаят моралните отговорности на работещите с деца: към детето, към семейството, помежду им и към обществото.

ГЛАВА I

Общи положения

Чл. 1. Етичните норми регулират отношенията между членовете на училищната общност и имат за цел да насърчат развитието на етични отношения в дейността на ОУ „Христо Ботев” – гр. Раковски.

Чл. 2. Наличието на Етичен кодекс е необходимо условие за работа в сферата на образованието, тъй като тази дейност е изградена на основата на общественото доверие по отношение на работата на висококвалифицирани специалисти в областта на учебно - възпитателната дейност.

ГЛАВА II **Основни принципи**

Чл. 3. Дейността на всички работещи в училището се осъществява при спазване принципите на законност, лоялност, честност, безпристрастност, политическа неутралност, отговорност и отчетност.

Чл. 4. Служителите изпълняват служебните си задължения при строго спазване на законодателството в Република България, като съдействат за провеждането на държавна политика в сферата на образованието.

Чл. 5. Служителите в зависимост от функциите си извършват дейността си компетентно, обективно и добросъвестно, като се стремят непрекъснато да подобряват работата си в интерес на учениците и техните семейства.

Чл. 6. Служителите следват поведение, което не накърнява престижа на ОУ „Христо Ботев” – гр. Раковски, не само при изпълнение на служебните си задължения, но и в своя обществен и личен живот.

Чл. 7. При изпълнение на служебните си задължения служителите се отнасят любезно, възпитано и с уважение към всеки, като зачитат правата и достойнството на личността и не допускат каквито и да са прояви на дискриминация. Работещите с деца изпълняват своите функции, като се ръководят от основните принципи:

- Детството е изключително важен период от живота на човека;
- Семейството е най-естествената среда за развитието на детето;
- Всяко дете притежава неповторима уникалност и стойност;
- На всяко дете е гарантирано правото на :
  - свобода на изразяване на мнение;
  - свобода на мисълта, съвестта и религия;
  - формиране на собствени възгледи и право да ги изразява свободно;
- Всяко дете има право на закрила срещу нарушаващите неговото достойнство методи на възпитание, физическо, психическо или друго насилие или форми на въздействие;
- Всяко дете има право на закрила за нормалното му физическо, умствено, нравствено и социално развитие;
- Всяко дете и всяко семейство заслужават да бъдат подпомогнати да развият пълния си потенциал;
- Във всички случаи да се защитават по най-добър начин интересите на детето;
- Всяко дете, попаднало в риск, има нужда от специална закрила за извеждането му от рискова ситуация;
- Децата с изявени дарби се ползват от мерките за специална закрила;
- Работещите с деца трябва да притежават определени личностни, морални и социални качества.

ГЛАВА III **Ценности**

Чл. 8. Основните ценности, изповядвани от Училищната общност са:

(1). Ефективност - служителят постига максимални резултати от труда при минимално физическо и психическо усилие и разход на ресурси.

- (2). Отговорност и изпълнителност - служителят има развито чувство за дълг при изпълнение на трудовите задачи.
- (3). Услужливост - служителят е отзивчив към търсещите административни услуги, информация или съдействие.
- (4). Вежливост - служителят има учтиво и любезно поведение.
- (5). Честност - служителят коректно представя своята гледна точка.
- (6). Лоялност - служителят се отнася почтено и уважително към училището.
- (7). Подходящ външен вид - служителят се стреми да изглежда по начин, съответстващ за училищната среда, в която работи.

ГЛАВА IV

Лично и професионално поведение на служителя

Чл. 9. (1). Всеки служител на ОУ „Христо Ботев” – гр. Раковски изпълнява добросъвестно трудовите си задължения в изпълнение на законните разпореждания, указанията и изискванията на висшестоящите ръководители.

(2). Служителите уважават правото на личен живот, конфиденциалност и независимост на хората, в съответствие със законността и с другите професионални.

(3). Служителите имат съзнание за професионалните отговорности към общността и обществото, в които живеят и работят.

(4). Служителят уважава уникалността и потенциала на всеки човек.

Чл. 10. (1). Служителят извършва дейността си компетентно, добросъвестно и отговорно, като се стреми непрекъснато да подобрява работата си в интерес на учениците и Училището.

(2) Служителят в своята работа полага усилия да поддържа високи стандарти на компетентност, на професионално поведение, като постоянно обогатява знанията и уменията си.

(3). Служителят трябва да бъде лоялен към институцията, в която работи и да не уронва със своите действия престижа ѝ в обществото.

(4). Служителят трябва да бъде коректен при представянето на квалификацията си, образованието, опита, компетентността и връзките си.

(5). Служителят трябва да бъде честен и точен при представяне на информация, отговорен за признанията и да не премълчава алтернативни хипотези, доказателства или обяснения.

(6). Служителят трябва да бъде честен и точен по отношение на всякакви финансови въпроси, имащи отношение към професионалните взаимоотношения.

(7). Служителят в работата си в никакъв случай да не използва физическо насилие и методи, уронващи личностното достойнство.

Чл. 11. Имуществото, документите и информацията на Училището могат да се ползват само за осъществяване на служебните задължения.

Чл. 12. При изпълнение на трудовите си задължения служителят се отнася любезно, възпитано и с уважение към всеки, като зачита правата и достойнството на личността и не допуска прояви на дискриминация.

Чл. 13. Служителят не допуска на работното си място поведение, несъвместимо с добрите нрави.

Чл. 14. Служителят следва поведение, което не накърнява престижа на Училището не само при изпълнение на трудовите си задължения, но и в своя обществен и личен живот.

Чл. 15. Служителят се стреми да избягва в поведението си конфликтни ситуации, а при възникването им цели да ги преустанови, като запазва спокойствие и контролира поведението си.

Чл. 16. (1). От служителя се очаква да избягва сблъсъка между служебните си задължения и личните си интереси.

(2). Всички опити за подкупване на служители на Училището представляват действия срещу неговата почтеност и уронване на престижа му.

(3). Служителят противодейства на корупционните прояви и на други неправомерни действия в ОУ „Христо Ботев”.

Чл. 17. Служителят се стреми да изглежда по начин, подходящ за средата, в която работи, като облеклото и външният му вид са съобразени с общоприетите норми за представителност и авторитета на Училището.

Чл. 18. Учителите предлагат само услуги и използват техники, за които са квалифицирани (посредством съответно образование, специализиран тренинг или практически опит).

Чл. 19. Служителят допринася за постигането на моралните и духовно обогатяващи личността цели на образователния процес .

Чл. 20. Служителят да се стреми да преодолява индивидуалните си различия в името на екипната работа.

Чл. 21. Служителят е длъжен да спазва етичните правила, заложи в този кодекс.

Чл. 22. Служителят отговаря на поставените въпроси съобразно функциите, които изпълнява, като при необходимост пренасочва гражданите към друг служител, притежаващ съответната компетентност

Чл. 23. Служителят е длъжен да спазва служебната йерархия и стриктно да изпълнява актовете и заповедите на горе стоящите органи.

Чл. 24. При изпълнение на служебните си задължения служителят опазва повереното му имущество с грижата на добър стопанин.

Чл. 25. При изпълнение на служебните си задължения и в общественния живот служителят следва поведение, което не уронва престижа на Училището.

Чл. 26. Служителят не допуска на работното си място поведение, несъвместимо с добрите нрави.

ГЛАВА V

Взаимоотношения между служителите

Чл. 27. В отношенията с колегите си служителят проявява уважение и коректност, като не допуска поведение, което накърнява достойнството и правата на личността.

Чл. 28. Служителят уважава мнението на колегите си и се съобразява с правото им на личен живот и има морални отговорности към колегите:

- Да изграждаме и поддържаме отношения на уважение, доверие, сътрудничество и колегиалност.
- Да обменяме информация и ресурси, които имат отношение към благополучието и закрилата на правата на детето.
- Да работим за утвърждаване на собствения и на колегите си авторитет, като се въздържаме от действия, които биха уронили престижа на професията, и да проявяваме нетърпимост към подобни действия.

Чл. 29. Служителите се стремят да предотвратяват конфликтни ситуации помежду си, като е недопустимо възникване на конфликт между служители в присъствието на външни лица.

Чл. 30. Учителите уважават правото на личен живот, конфиденциалност и независимост на хората, в съответствие със законността и с другите професионални задължения.

Чл. 31. Всички лични противоречия се решават със съдействието на прекия ръководител, а при невъзможност - чрез висшестоящия.

Чл. 32. Служителят представя честно, открито и аргументирано проблемите си пред своя пряк ръководител.

Чл. 33. Със своето лично поведение и чувство за отговорност служителят трябва да дава пример на останалите служители, а ръководителите - и на своите подчинени.

ГЛАВА VI

Отношение към учениците

Чл. 34. Учителят осъществява своята дейност като допринася за интелектуалното, социалното, духовно-нравственото и физическо развитие и подкрепа на всеки ученик в съответствие с възрастта, потребностите, способностите и интересите му.

Чл. 35. Учителят съхранява и утвърждава чрез работата си българската национална идентичност.

Чл. 36. Учителят прилага принципите на демокрацията и правовата държава, на човешките права и свободи, на активното и отговорното гражданско участие, чрез насърчаване на учениците за усвояване на социални компетентности и умения.

Чл. 37. Поведението на учителя се основава на толерантност и уважение към етническата, националната, културната, езиковата и религиозната идентичност на всеки ученик.

Чл. 38. Учителят проявява толерантност и уважение към правата на децата, учениците и хората с увреждания

Чл. 39. Учителят познава и предава на учениците националните, европейските и световните културни ценности и традиции.

Чл. 40. Учителят зачита своите ученици като активни участници в образователния процес, предоставя им информация относно обучението, възпитанието, правата и задълженията им.

Чл. 41. Учителят предоставя обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие на учениците;

Чл. 42. Учителят предоставя съдействие на учениците при изразяване на мнение по въпроси, които пряко ги засягат, както и при участие в живота на общността.

Чл. 43. Учителят изслушва ученика, с цел осъзнаване на причините за проблемното му поведение и предоставяне на възможност за усвояване на добри поведенчески модели спрямо себе си и останалите.

Чл. 44. Учителят съвместно с учениците осъществява дейностите по превенция на тормоза и насилието, подчинени на общата училищна политика.

Чл. 45. Учителят подготвя учениците за бъдещата им активност в гражданското общество, като не осъществява пропаганда на политически доктрини, обявени за престъпление срещу човечеството.

Чл. 46. Учителят съхранява достойнството на ученика, като не разпространява информация за семейните взаимоотношения и/или здравословното му състояние и носи морални отговорност към детето:

- Да основаваме практиката си на съвременните знания за детското развитие и познаването на индивидуалните особености на всяко дете.
- Да разбираме и уважаваме уникалността на всяко дете.
- Да се съобразяваме със специфичната уязвимост на всяко дете.
- Да създаваме безопасна и здравословна среда, която стимулира социалното, емоционалното и физическото развитие на детето.
- Да подкрепяме правото на детето на свободно изразяване на мнение по всички въпроси от негов интерес.
- Да работим в най-добрия интерес на детето.
- Да осигуряваме на децата с увреждания равни възможности за достъп до адекватни грижи и образование.
- Да не участваме в практики, които не зачитат достойнството на детето или са опасни за и вредни за физическото и емоционалното му здраве и развитие.
- Да не участваме в практики, които дискриминират по някакъв начин децата на основата на раса, етнически произход, религия, пол, националност, език, способности, или на базата на статуса, поведението или убежденията на родителите.
- Да познаваме симптомите на насилие над дете - физическо, сексуално, вербално, емоционално малтретиране или занемаряване. Да познаваме и спазваме, законите и процедурите, защитаващи детето от насилие.
- При съмнение за малтретиране да уведомяваме органите за закрила на детето и да следим дали са предприети необходимите мерки.
- Когато друго лице изкаже подозрения за малтретиране на дете, да му окажем пълно съдействие за предприемане на подходящи действия за закрила на детето.

- Когато ни станат известни действия или ситуации, които заплашват здравето и сигурността на детето, ние имаме моралната и законова отговорност да информираме органите по закрила на детето.

ГЛАВА VII

Взаимоотношения с родителите

Чл. 47. Родителите сътрудничат и взаимодействат с училището, за да се утвърди трайно авторитетът на училището.

Чл. 48. (1). Родителите имат право:

1. да присъстват и при желание от тяхна страна да бъдат изслушвани, когато се решават въпроси, които засягат права и интереси на детето или ученика.
2. най-малко веднъж годишно да получават информация, подкрепа и консултиране в училището по въпроси, свързани с образованието, с кариерното ориентиране и с личностното развитие на децата им;
3. да избират и да бъдат избирани в обществения съвет на училището;
4. да изразяват мнение и да правят предложения за развитие на детската градина, училището и центъра за подкрепа за личностно развитие.

Чл. 49. (1). Родителите имат следните задължения :

1. да осигуряват редовното присъствие на ученика в училище, като уведомяват своевременно училището в случаите на отсъствие на ученика;
2. редовно да се осведомяват за своите деца относно приобщаването им в училищната среда, успеха и развитието им в образованието и спазването на училищните правила;
3. да познават правилника на училището и да съдействат за спазването му от страна на ученика;
4. да участват в процеса на изграждане на навици за самоподготовка като част от изграждането на умения за учене през целия живот;
5. да участват в родителските срещи;
6. да се явяват в училището след покана от учител, директор или друг педагогически специалист в подходящо за двете страни време;
7. да осигурява възможности за творческото развитие на детето, да съдейства за самостоятелното му критично мислене и да се съобразява с индивидуалните му потребности.
8. да осигуряват и контролират носенето на униформено облекло като част от имиджа на ОУ „Христо Ботев“.

Чл. 50. Семейството трябва да дава пример за разбирателство и добри отношения.

Чл. 51. Родителят трябва да се съобразява с препоръките на учителите относно обучението и възпитанието на ученика.

Чл. 52. Родителят трябва да упражнява контрол и да налага своя авторитет без насилие, като зачита детето и спазва основните му права.

Чл. 53. Родителят трябва да се стреми да решава конфликтите между поколенията спокойно и в контакт с всички членове на училищната общност.

Чл. 54. Родителят зачита личното и професионалното достойнство на учителите.

Чл. 55. Родителят не може да заплашва, да тероризира и изнудва учителя.

Чл. 56. Наша първостепенна отговорност е да подпомогнем семейството при отглеждането и възпитанието на децата.

Чл. 57. Да зачитаме достойнството на всяко семейство и неговата култура, обичаи, език и убеждения.

Чл. 58. Да уважаваме ценностите на семейството при отглеждане и възпитание на децата и правото му да взема решения за своите деца.

Чл. 59. Да информираме семейството за всички решения, отнасящи се до детето, и когато е подходящо, да го включваме във вземането на такива решения.

Чл. 60. Да зачитаме правото на семейството да бъде информирано за начина, по който работим с детето.

Чл. 61. Да не използваме нашите отношения със семейството за лично облагодетелстване. Да не влизаме в отношения с членовете на семейството, които могат да навредят на ефективността на работата ни с детето.

Чл. 62. В случаите, когато има конфликт между членовете на семейството, ще работим открито, споделяйки наблюденията си за детето, за да помогнем на всички включени страни да вземат информирано решение, като стриктно ще се въздържаме от вземане страна в конфликта.

ГЛАВА VIII

Етичен кодекс при използване на интернет и социални мрежи от учениците

Чл. 63. Не публикуваме снимки със сексуална насоченост, снимки с насилие и др. неприлични снимки и съдържание във FACEBOOK, SKYPE и всички останали сайтове и социални мрежи от интернет пространството.

Чл. 64. Не публикуваме информация и снимки, които биха обидили и наранили наши ученици, учители, познати или други лица. В коментарите си спазваме добрия тон, не заплашваме или обиждаме другите.

Чл. 65. Избягваме влизане в непознати и съмнителни сайтове, които нямат връзка с учебния процес без знанието и разрешението на родители или учители.

Чл. 66. Не влизаме в сайтове, за които не е разрешен достъп на лица под 18г. и не се регистрираме с възраст, която не отговаря на истината, без изричното разрешение на родителите ни.

Чл. 67. Не отговаряме на запитвания на непознати лица по интернет, да създаваме контакти с тях, да се срещаме с тях и ще уведомяваме родителите си или нашите учители за всеки подобен случай.

Чл. 68. Не споделяме каквато и да е лична информация без позволение на родител. /Личната информация включва име, адрес, телефонен номер, години, училището, в което учим и др./

Чл. 69. Не поставяме снимки в интернет със свободен достъп на видимост без предварително одобрение от родител.

Чл. 70. Не отваряме на e-mail от непознат адрес.

Чл. 71. Изключително предпазливо се отнасяме към виртуалните запознанства и приятелства и не ги превръщаме в реални без знанието на възрастен.

Чл. 72. Винаги уведомяваме при подозрения за случаи на тормоз в електронната среда.

ГЛАВА IX

Други разпоредби

Чл. 73. Правилата на поведение, съдържащи се в този Етичен кодекс, са неизменна част от ежедневната дейност на работещите в училището.

Чл. 74. Спазването на етичните правила за поведение е гаранция за законност на действията и защита от неоснователни обвинения и на морални отговорности към обществото:

- Да предоставяме висококачествени програми и услуги. Няма да предлагаме услуги, за които не притежаваме компетентност, квалификация или ресурси и правоспособност.
- Да работим за създаване на сигурна обществена среда, в която детето да получава адекватни здравни грижи, храна, подслон, възпитание и да живее без насилие.
- Да работим за подобряване на сътрудничеството между организациите, както и за интердисциплинарното взаимодействие между професиите, които имат отношение към благополучието на децата и семейството.
- Да работим за популяризиране правата на децата, както и за повишаване чувствителността на обществото към нарушаването им.
- Да работим за подкрепа на законите и политиките, които подпомагат благополучието на децата и семействата им и да се противопоставяме на тези, които го нарушават.

Чл. 75. Чрез спазване на правилата на поведение, заложен в Етичния кодекс и приети от всеки учител и работещ в училището се допринася за изграждането и утвърждаването на положителен образ на ОУ ”Христо Ботев” - град Раковски.

Преходни и заключителни разпоредби

§ 1. Етичният кодекс се актуализира ежегодно или при необходимост.

§ 2. Етичният кодекс влиза в сила с приемането му от Педагогическия съвет. Директорът на училището организира запознаване на всички учители, ученици, родители и служители в училището с правилника.

§ 3. Всички учители, служители и ученици в училището са длъжни да спазват етичния кодекс.

§ 4. Този етичен кодекс е приет от Педагогическия съвет на училището с Протокол №11/14.09.2022г.

Съгласувано с Председателя/ Секретаря на СО в училище:
Лидия Пенишева/ Мария Ряпова

Кремена Алексиева
Директор на ОУ „Христо Ботев”
гр. Раковски